

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 11 | listopad 2022

- 2 O čem se mluví... o budoucnosti Pardubic s novým primátorem města Janem Nadrchalem
- 3 Pardubice mají 39 nových zastupitelů
- 5 Oprava ulice Sladkovského je s měsíčním předstihem hotová
- 6 Památník Zámeček získal dvě ocenění na Stavbě roku 2022
- 9 Spalovna – veřejné projednání v Ideonu!

Pardubice

V čele pardubické radnice stanul Jan Nadrchal

Dosavadní náměstek primátora Jan Nadrchal stojí od poloviny října v čele pardubické radnice. Na své ustavující schůzi jej zvolilo primátorem města Pardubic nové městské zastupitelstvo, jehož členové se v pondělí 17. října složením slibu ujali svého mandátu. Na postu primátora Jan Nadrchal vystřídal svého stranického kolegu z ANO Martina Charváta. Radnici v následujících čtyřech letech povede hnutí ANO 2011 se sdružením Žijeme Pardubice a Společně pro Pardubice. Tato koalice disponuje dvaceti mandáty v devěta-

třicetčlenném zastupitelstvu. Nové zastupitelstvo města tvoří členové sedmi politických subjektů. Nejsilnější klub bude mít hnutí ANO 2011 s dvanácti členy, uskupení SPOLU získalo devět mandátů, Žijeme Pardubice, Piráti a Společně pro Pardubice mají po čtyřech zastupitelích a SPD a strana Naše Pardubice – Nechme město rozkvést po třech. O budoucnosti města bude v následujících čtyřech letech rozhodovat 32 mužů a sedm žen, 23 zastupitelů obhájilo mandát z minulého volebního období.

Zastupitelé na svém prvním jednání schválili personální obsazení radnice. Primátor Jan Nadrchal bude zodpovědný za strategii a rozvoj města, veřejné zakázky a projektový management. Stejně jako v minulém volebním období bude mít primátor na základě rozhodnutí zastupitelstva čtyři uvolněné náměstky. Statutárním zástupcem, tedy prvním náměstkem pověřeným zastupováním primátora v době jeho nepřítomnosti, se stal Jakub Rychtecký (Žijeme Pardubice), do jehož gesce patří ekonomika a rozpočet, školství,

sport, sociální politika a zdravotnictví. Náměstkem zodpovědným za cestovní ruch a destinační management, územní plánování, urbanismus a architekturu, stejně jako za oblasti energetiky města a informačních technologií se stal René Živný (Společně pro Pardubice). Kulturu, dotační politiku, životní prostředí a správu kapitálových podílů společností dostala do své gesce Jiřina Klčová (ANO 2011). Za dopravu, investiční výstavbu a správu majetku města bude v tomto volebním období zodpovídat Jan Hrabal (ANO 2011).

O čem se mluvím... o budoucnosti Pardubic s novým primátorem města Janem Nadrchalem

Pane primátore, tento rozhovor vzniká týden po vašem zvolení do čela města. Jak se s funkcí sžíváte?

Nechci, aby to působilo namyšleně, ale vzhledem k tomu, že jsem od začátku roku 2020 vykonával funkci náměstka primátora, tak je to „sžívání“ jednodušší. Mnoho jednání jsem s bývalým primátorem absolvoval, takže si troufnu tvrdit, že mám představu, do čeho jdu a co se ode mě očekává. Přiznám, že když jsem byl zvolen primátorem a převzal řízení jednání zastupitelstva, měl jsem trému. Samozřejmě jsem si vědom i nových povinností, které na mě přecházejí. Například to, že primátor je předseda bezpečnostní rady města, respektive celého území obce s rozšířenou působností, nebo že stojím – dle zákona o obecní policii

– v jejím čele. V každém případě bych chtěl všem voličům všech volebních uskupení poděkovat za zájem o veřejné dění a za to, že přišli k volbám.

Nebojíte se toho, že vzhledem k těsné koaliční většině dvaceti hlasů budou Pardubice přeshlapovat na místě a nic podstatného se neprosadí?

Jsem si těsně většiny vědom, to ale povede k tomu, že se pro velké projekty bude muset najít shoda napříč všemi stranami v zastupitelstvu. Bude to těžké, ale jsem přesvědčen, že opozice nebude jen tak pro zábavu blokovat projekty, o kterých je jasné, že jsou přínosné. A samozřejmě to bude i o kompromisech. Ale hledat shodu napříč politickým spektrem bych chtěl, i kdyby měla koalice třeba jasnou většinu 30 mandátů.

Nechal jste si v gesci oblasti projektový management, veřejné zakázky, strategii a rozvoj města. Jsou to pro vás nové oblasti?

Nikoliv, i tyto oblasti jsem měl v gesci, ale řekl bych, že je zastínil park Červeňák a především životní prostředí, kde hlavními tématy byla emisní výjimka pro chvaletickou elektrárnu a číslem „1“ byla zcela jistě a oprávněně spalovna v Rybitví.

Jaká je teď situace kolem spalovny?

Pro Pardubice není dobrá. Obnovení jejího provozu je stále ve hře. Její majitel se nevzdává a pro znovuvvedení do provozu dělá maximum. Znovu opakuji, že největší chyba byla, že město spalovnu, když to bylo možné, neodkoupilo. Ale to je zastupitelská demokracie, někteří se toho báli. Vlastně mohu všechny, kterým není tato hrozba lhostejná, aktuálně pozvat na opětovné veřejné projednání 14. listopadu od 15 hodin do Ideonu. Chtěl bych všechny poprosit, aby přišli vyjádřit svůj názor. Spalovnu v Rybitví přeci nechceme!

Pojďme tedy ke strategii města. Jak by měly Pardubice vypadat třeba za deset let?

Věřím, a udělám pro to maximum, aby byly městem nejen chytrým, ale i zelenějším. Místem, kde se lidem dobře žije, kde bude dostatek práce i příležitostí pro kulturní a sportovní aktivity a vyžití. Aby ve městě fungovaly potřebné služby pro všechny věkové kategorie. Aby byly na mapě repub-

liky vnímány jako „dobrá adresa“. Ve smart technologiích a chytrých řešeních mají Pardubice velice dobře našlápnuto. Když se podívám na seznam akcí, jak kulturních, tak sportovních, troufnu si tvrdit, že není možné se v Pardubicích nudit.

Ale turistů do Pardubic nejezdí závrtné množství...

To už je úkol pro moje kolegy, náměstka René Živného, který má v gesci cestovní ruch, a náměstkyni Jiřinu Klčovou, která má na starosti kulturu. V minulém období byla pořízena strategie cestovního ruchu a kolegové z oddělení vnějších vztahů dokončují marketingovou strategii, tedy to, jak správně „prodat“ to, co Pardubice mohou nabídnout. Strategie nevznikají odděleně, kolegové tvoří kompaktní tým, který ví, co má být cílem. Věřím, že se zájem o Pardubice zvýší.

Přebíráte vedení města v době, která je těžká. Kovidová krize, energetická krize, mnozí – jak jednotlivci, tak firmy a instituce – se obávají budoucnosti.

Já i moji kolegové si složitost doby uvědomujeme. Neslibuji, že zařídíme ráj pro všechny. Ale v mantinelech našich samosprávných kompetencí uděláme všechno pro to, aby dopady současné společensko-ekonomické situace jednotlivci nepocítili. Víme, že musíme zajistit fungování služeb a infrastruktury, na kterou jsou lidé zvyklí. Takže se nebojme, prostě to musíme zvládnout.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Iveta Koubková, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubic, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 31. října 2022. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskované nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 12 /2022: 18. listopadu 2022.

NOVĚ ZVOLENÍ ZASTUPITELÉ MĚSTA PARDUBIC

Bc. Jan Nadrchal
primátor města Pardubic, člen
Rady města Pardubic
(ANO 2011)

Mgr. Jakub Rychtecký
1. náměstek primátora města
Pardubic, člen Rady města
Pardubic (ŽP)

Ing. Jan Hrabal
náměstek primátora města
Pardubic, člen Rady města
Pardubic (ANO 2011)

Jiřina Klíčová
náměstkyně primátora města
Pardubic, členka Rady města
Pardubic (ANO 2011)

René Živný
náměstek primátora města
Pardubic, člen Rady města
Pardubic (SPP)

Ing. Martin Charvát
člen RmP (ANO 2011)

Jiří Rejda, DiS.
člen RmP (ANO 2011)

Mgr. Jana Hanzlíková
(ANO 2011)

Mgr. Bc. Radek Hejný
(ANO 2011)

Ing. Martin Kolovratník
(ANO 2011)

Jan Procházka
(ANO 2011)

Dušan Salfický
(ANO 2011)

Filip Šťastný
(ANO 2011)

Adéla Zdráhalová
(ANO 2011)

MUDr. Štěpánka Fraňková
členka RmP (ŽP)

Otakar Janecký
člen RmP (ŽP)

Mgr. František Němec
(ŽP)

František Brendl
člen RmP (SPP)

Ing. Jiří Lejhanec
člen RmP (SPP)

Ing. Tomáš Pelikán
(SPP)

Mgr. Karel Haas
(SPOLU)

Ing. Petr Klíml
(SPOLU)

Ing. Petr Kvaš
(SPOLU)

PaedDr. Jan Mazuch
(SPOLU)

Ondřej Müller
(SPOLU)

Ing. Mgr. Martin Slezák
(SPOLU)

Bc. Dušan Stránský
(SPOLU)

Ing. Mgr. Vítězslav Štěpánek
(SPOLU)

MUDr. Vít Ulrych
(SPOLU)

Bc. et Bc. Ivana Böhmová
(Piráti)

Ing. Lukáš Havlena
(Piráti)

Ing. Robert Hrdina
(Piráti)

Ing. Vojtěch Jirsa, Ph. D.
(Piráti)

Ing. Simona Macháčová
(NP)

Mgr. Jan Metelka
(NP)

Mgr. Filip Sedlák
(NP)

Ing. Helena Dvořáčková
(SPD)

Ing. Mgr. Milan Chaloupecký
(SPD)

MUDr. Vítězslav Novohradský
(SPD)

Politická uskupení: ANO 2011, ŽP (Žijeme Pardubice), SPP (SPOLEČNĚ PRO PARDUBICE), SPOLU (ODS, KDU-ČSL, TOP 09), Piráti: 42projektu.cz, NP (NAŠE PARDUBICE), SPD a nezáv. s podp. Trikolory

— koalice

— opozice

Starostové a místostarostové pardubických městských obvodů

Představujeme starosty a místostarosty městských obvodů na území města Pardubic:

Městský obvod Pardubice I: Filip Štašný (ANO 2011) – starosta, Ing. Jiří Lejhanec (Společně pro Pardubice) – místostarosta

Městský obvod Pardubice II: Mgr. Bc. Radek Hejný (ANO 2011) – starosta, Milan Drahoš (SPOLU) – místostarosta

Městský obvod Pardubice III: Ing. Mgr. Vítězslav Štěpánek (ODS) – starosta, Pavlína Černíková (ANO) – místostarostka

Městský obvod Pardubice IV: Jan Procházka (ANO 2011) – neuvolněný starosta, Mgr. Bc. Karel Žemlička (Společně pro Pardubice) – neuvolněný 1. místostarosta, Ing. Josef Vamberský, LL.M. (Společně pro Pardubice) – neuvolněný 2. místostarosta

Městský obvod Pardubice V: Jiří Rejda, Dis. (ANO 2011) – starosta, Evžen Erban (Společně pro Pardubice) – místostarosta

Městský obvod Pardubice VI: *ustavující zastupitelstvo obvodu svoláno na 3. 11. 2022, tedy po odeslání Radničního zpravodaje do tisku*

Městský obvod Pardubice VII: Jan Rejda (Pardubáci společně, Sdružení pro Pardubice) – starosta, Mgr. Michal Janeček (ANO 2011) – místostarosta

Městský obvod Pardubice VIII: Josef Jirout (Společně pro Pardubice) – starosta, Zuzana Vasková (Společně pro Pardubice) – místostarostka

Oprava ulice Sladkovského je s měsíčním předstihem hotová

Sladkovského ulicí projedete od listopadu po zcela novém povrchu. Popraskanou žulovou dlažbu v její severní části nahradil kvalitní cementobetonový povrch, který kromě dlouhé životnosti zaručuje i nižší náklady na údržbu a nižší hluk při průjezdu vozidel. Rekonstrukce byla plánovaná až do konce listopadu, s měsíčním předstihem je však už hotová. Společně s městem se na ní podíleli i odborníci z Katedry dopravního stavitelství Univerzity Pardubice a jejich studenti v rámci výuky a výzkumu charakteristik a chování vozovek.

Kryt vozovky ve Sladkovského ulici byl revitalizován společně s třídou Míru v letech 2013 a 2014. Tvořila jej velkoformátová žulová dlažba uložená

do šterkového lože, která ale vlivem zatížení projíždějících vozidel praskala a byla opakovaně měněna. Nyní tvoří povrch vozovky odolný cementobetonový kryt s delší životností a s minimálními náklady na údržbu a je první svého druhu v Pardubicích. „Pracovali jsme s povrchem s dlouhou životností, který je tuhý, takže se například nevyjíždějí na vozovce koleje v podélném směru, neprotlačují se dílky při delším parkování, nevytvářejí se rolety při brždění do křižovatky. Jako velký přínos vnímám i nízkou hlukovost při pojezdě dopravními prostředky a také světlý povrch vozovky – odráží světlo, takže při setmění a tmě je umělé osvětlení účinnější, vozovka je více ozářena a je tedy bezpečnější pro provoz včetně pohybu

chodců při přecházení vozovky,“ uvedl vedoucí odboru majetku a investic Petr Škoda. Světlý povrch betonů více odráží sluneční světlo a tím dosahuje oproti tmavým, černým povrchům snížení teploty vzduchu nad povrchem. Například město Vídeň chce tímto způsobem snížit teplotu vzduchu v letních měsících ve městě a postupně nahrazuje povrchy vozovek právě cementobetonovým krytem. „Ze strategického hlediska je cementobetonový kryt v porovnání s asfaltem také ekologicky šetrný, protože je vyroben z místních přírodních materiálů,“ dodává Petr Škoda.

V souvislosti s výměnou krytu vozovky zahájila v ulici Sladkovského několik výzkumných úkolů Katedra dopravního stavitelství z Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice. Podstatou tohoto výzkumu je porovnání vlastností nového cementobetonového krytu vozovky s ostatními druhy vozovek v městském prostředí, primárně se sousedním úsekem místní komunikace v ulici Sladkovského s krytem z asfaltových vrstev. „Jedním ze záměrů našeho výzkumu je posoudit vliv druhu povrchu (pozn. světlý-beton, tmavý-asfalt) na teplotu v městském prostředí. Za tímto účelem byly v lokalitě instalovány teplotní senzory umístěné v různých výškách nad povrchem vozovky. Zároveň jsme teplotní čidla společně se studenty naší katedry instalovali

v různých hloubkách do samotné konstrukce vozovky, kde budeme měřit kolísání teploty a šíření tepla během doby zrání betonu, ale i dlouhodobé změny teploty vlivem změn počasí a střídání ročních období. Tyto činnosti úzce souvisí s měřením světelné odrazivosti obou povrchů za účelem posoudit možné úspory provozu veřejného osvětlení,“ uvedl Pavel Lopour z Katedry dopravního stavitelství. „Naším dalším výzkumným úkolem je sledování šíření napětí v cementobetonových deskách během zrání betonu, kdy dochází k jeho smršťování, a zároveň dlouhodobé sledování změn těchto hodnot v souvislosti se zatížením dopravou a změnami teploty okolního prostředí. Pro měření napětí byly do cementobetonového krytu instalovány v několika úrovních snímače orientované jak v podélném, tak v příčném směru,“ doplnil cíl výzkumu Özgür Yurdakul z téže katedry.

Do uvedených úkolů, které vytvoří komplexní představu o chování konstrukce komunikace v měřeném úseku a vlivu na okolní uliční prostor, jsou zapojeni jak pracovníci katedry, tak studenti doktorského studia. Zároveň na místě probíhají a budou probíhat další výzkumné aktivity, do kterých jsou zapojeni i studenti magisterského a bakalářského studia a které přinesou studentům cenné praktické zkušenosti z oblasti výstavby a diagnostiky pozemních komunikací.

Celkem šestnáct zastávek pardubické MHD změní svůj vzhled

Pardubický dopravní podnik se v následujícím období zaměří na úpravu zastávek MHD. Vybrané přístřešky tak budou doplněny o prvky, které pomohou odstranit bariéry pro slabozraké a eliminují kolize

s ptactvem. Radnice tento krok, který zvýší bezbariérovost ve městě, navíc podpoří dotací ve výši 380 tisíc korun, zbylé náklady uhradí Dopravní podnik města Pardubic. Tři pilotní zastávky jsou již dokon-

čeny. Upraveny jsou přístřešky zastávky Stavařov ve směru do centra a přístřešky zastávek Krajský úřad v obou směrech. Stejným způsobem bude „ošetřeno“ dalších 13 zastávek zahrnujících zastávky

Na Okrouhlíku, Palackého, Polabiny hotel, Polabiny Kosmonautů, Polabiny Lidické, Polabiny Bělehradská, Polabiny Okrajová, Zimní stadion, Zborovské náměstí, Závodističtí, Svítkov park a K Nemocnici.

Památník Zámeček získal hned dvě ocenění na Stavbě roku 2022

Dvě ocenění získal pardubický Památník Zámeček, připomínající tragické osudy českého národa v období 2. světové války, v největší soutěži v oboru architektury a stavitelství Stavba roku 2022. Speciální cenu poroty získal v kategorii za mimořádný společenský přínos. Předseda Senátu Miloš Vystrčil navíc ocenil rekonstrukci a dostavbu Památníku Zámeček Cenou předsedy Senátu Parlamentu ČR.

„Porota udělila Cenu za mimořádný společenský přínos Památníku Zámečku za architektonicky i urbanisticky unikátní řešení výjimečného pietního místa, jehož hlavním posláním je uchovávat památku obětí rasistické perzekuce v letech nacistické okupace,“ citoval zdůvodnění z ocenění náměstek pardubického primátora Jakub Rychtecký, který obě ceny v Betlémské kapli v Praze převzal. „Jsem za ocenění velmi rád, neboť je považuji za ocenění

práce celého týmu, který se na přestavbě památníku podílel, ať už jde o tvůrce ideového obsahu a libreta expozice, kolegyně a kolegy z úřadu, autory poutavého a přitom citlivého architektonického řešení, nebo dodavatele stavby. Obě ceny patří všem, kdo se na modernizaci a rekonstrukci území národní kulturní památky podíleli, a děkuji jim za to, že v Pardubicích vytvořili nejen důstojný památník 194 obětem nacistické perzekuce, ale i místo, které je a bude zdrojem poučení pro další a další generace. Ve světle současného dění je téma nové expozice nanejvýš aktuální,“ vysvětlil náměstek Rychtecký, který stál u zrodu myšlenky na doplnění památníku o část objektu expozice.

Návrh stávajícího Památníku Zámeček architektů Víta Podráského a Jana Žalského vzešel z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od České komory

architektů, investorem bylo statutární město Pardubice, dodavatelem stavby SKOS, s. r. o. Mezi 79 stavbami přihlášenými do jubilejního 30. ročníku soutěže Stavba roku se probojoval do užší nominace 31 staveb. „Ze získaných ocenění máme samozřejmě radost, ale největším přínosem účasti památníku v soutěžních přehlídkách i získaných nominacích a cenách je pozornost, jíž se mu díky tomu dostává, protože témata a dějinné souvislosti, které připomíná, nejsou z nejpřístupnějších, ale je velmi důležité, abychom jim věnovali pozornost,“ sdělil architekt Podráský.

Skvělou grafickou úpravu připravila Jana Jebavá z grafického studia Datle. „Bez politické angažovanosti a schopností mladého náměstka pardubického primátora Jakuba Rychteckého by to nebylo vůbec možné. Skvělou podporou nám byla i bývalá ředitelka Památníku Lidice Martina Lehmannová.

Za několik desítek let se nic podobného nepodařilo – nová budova, nová architektura, zlomová témata novodobé historie. Díky Zastupitelstvu města Pardubic, že nám tolik věřilo, a díky Historickému ústavu Akademie věd ČR, že podpořil celý projekt. Kdyby chyběl jediný článek, už by se to nepovedlo,“ poděkoval historik a autor libreta expozice Vojtěch Kyncl.

Expozice Památníku Zámeček funguje i v zimních měsících především pro školy, ale i širokou veřejnost. „Do konce listopadu je pro veřejnost expozice otevřena od úterý do pátku od 13 do 17 hodin a o víkendech a státních svátcích od 10 do 17 hodin. V prosinci bude fungovat v režimu víkendového provozu a chystáme i další edukační program pro veřejnost. Na památník jako v minulém roce doputuje i Betlémské světlo,“ pozval návštěvníky na Památník Zámeček ředitel Viktor Janák.

Listopad v Pardubicích – tady nesmíte chybět!

Paměť národa a „samet“ ve městě

Ve čtvrtek 17. 11. v 19:00 hodin se uskuteční Koncert k výročí sametové revoluce v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích. Novoměstská filharmonie ve spolupráci s Pamětí národa přímo na státní svátek připomene listopadové události roku 1989. Nebude to jen o muzice, ale také o historii naší země a společnosti.

V pondělí 21. 11. v 17:00 hodin zve Institut Paměti národa na vernisáž výstavy Samet v divadle. Východočeské divadlo Pardubice představí spolu s Pamětí národa několik významných osobností 20. století souvisejících s Pardubicemi, jejich život, postoje, příběh. Většina panelů je věnovaná právě výročí listopadu roku 1989 a osobnostem pardubického „sametu.“

Český rozhlas Pardubice oslavuje

Český rozhlas Pardubice je tu už 20 let! Oslavte to s námi a přijďte do Divadla 29 v ulici Svaté Anežky České na veřejnou nahrávku silvestrovského pořadu Zálety Aleny Zárybnické. Jejím hostem bude moderátorka a novinářka Zuzana Bubílková.

Pracovníci rozhlasu se na vás těší v úterý 29. listopadu od 18 hodin. Vstup je zdarma, ale rezervace nutná, a to na telefonním čísle 726 464 801.

VyLaděný Den pro dětskou knihu a zvěřinec na Příhrádku

Na poslední listopadovou sobotu přichystala Krajská knihovna v Pardubicích pro malé čtenáře nabitý celodenní program. Po dvouleté pauze se mezi knihovní regály vrací oblíbená celostátní akce na podporu dětského čtenářství Den pro dětskou knihu, jejíž letošní téma vyladili zaměstnanci knihovny v duchu Ladovských Vánoc. Knihovna spolu s dalšími pardubickými kulturními institucemi a školami připravila soutěžní stanoviště se zábavnými úkoly, za jejichž splnění si děti vyslouží zmíněnou roční registraci zdarma. Nedílnou součástí je i doprovodný Vánoční jarmark v areálu Knihovniho centra U Vokolků plný vánočních dobrot, pestrých vystoupení a zvířat z farmy Apolenka.

Andělka pomáhá onkoláčkům i letos!

Už po páté pro vás Holky od Andělky připravují charitativní jarmark plný pohody, dobré nálady, ale hlavně krásných výrobků, jejichž nákupem podpoříte vážně nemocné děti. Věříme, že po dvou covidových letech se jarmark konečně opět první adventní neděli uskuteční v překrásných prostorách hudebního sálu pardubické radnice, a to v neděli 27. listopadu 2022 od 10 hodin. Pro velký zájem bude připravena i on-

-line verze jarmarku, objednané výrobky bude možné zakoupit den před jarmarkem, tedy v sobotu 26. listopadu 2022. Sledujte stránky andelkapomaha.cz a FB jarmarku, kde budou představeny nové výrobky a uvedeny další informace o jarmarku.

Všechny peníze, které jarmark vyneše, poputují opět na transparentní účet Nadačního fondu Šance onkoláčkům. Za pět let sem Holky od Andělky díky vaší přízni poslaly bezmála 1.500.000,- korun. Věříme, že díky vám budou i letos nemocné děti podpořeny krásnou částkou, která pomůže nemocným dětem a jejich rodinám.

Slavnostní vánoční kantáta ve filharmonii

Po listopadových koncertech Trubka světově (7. a 9. 11., sólista Reinhold Friedrich – trubka) a upomínkovém koncertním programu Studenti za svobodu a demokracii (18. 11., sólisté Markéta Čepická, Leoš Čepický – housle) pořádaném ve spolupráci s Univerzitou Pardubice, přijde na řadu tradiční Vánoční koncert v pardubické filharmonii. Ten letošní nabídne Vánoční kantátu Leopolda Koželuha, rodáka z českých Velvar, který se jako skladatel prosadil ve Vídni na přelomu 18. a 19. století a patří mezi přední hu-

dební osobnosti připomínané v rámci projektu „Češi ve Vídni“.

„Na provedení Vánoční kantáty se velmi těšíme. Jedná se o hudební dílo, které bylo dlouho považováno za ztracené a doslova z prachu florentinských archivů jej vyzdvihl jeden švédský badatel, spolupracovník dirigenta Marka Štilce, jenž stojí za projektem Češi ve Vídni. Jeho otec Jiří Štilce poté zpracoval klavírní výtah a finální verzi dosud nevydané partitury, díky čemuž byl dílu znovu vdechnut život a nyní jej uslyšíme po více jak 200 letech v obnovené světové premiéře. Tato kantáta stejně jako „Rybovka“ evokuje slavnostní vánoční atmosféru, avšak díky obsaženým dialogům a střídání sólistických a sborových čísel má o něco blíže operě,“ uvedla koncertní manažerka Vladislava Kopecká.

Kantáta zazní pod taktovkou Marka Štilce v provedení Českého chlapeckého sboru Boni pueri, Komorní filharmonie Pardubice, která má s prováděním děl 18. století výjimečné zkušenosti, a skvělých sólistů (sopranistka Michaela Šrůmová, tenorista Petr Nekoranec, barytonista Jakub Hliněnský). Vstupenky lze zakoupit osobně v Turistickém informačním centru či online (www.kfpar.cz), kde lze nově pořídit i dárkové vouchery na koncerty pořádané KFP.

Kaleidoskop říjnových událostí

Skvělé koncerty, bubenická show, rytířské souboje na koních, akrobaté na Zelené bráně, tradiční spanilá jízdu kočárů i historických vozidel, oblíbený lampionový průvod, Pernštýnské tržiště a samozřejmě ohňostroj – tak vypadaly letošní Podzimní městské slavnosti. Již tradičně je podzimní část slavností spjata s vyvrcholením dostihové sezony a jejím posláním je přenést slavnostní atmosféru, kulturu a zábavu do ulic města. Tématem letošních slavností byl kůň.

Vrcholem slavností byl v sobotu večer lampionový průvod zakončený ohňostrojem nad řekou Labe, neděle už patřila vrcholu dostihové sezóny Velké pardubické steeplechase. Vítězem 132. Velké pardubické se Slavia pojišťovnou se stal osmiletý hnědý valach stáje Lokotrans Mr. Spex, kterého v Újezdu u Boskovic připravuje trenér Luboš Urbánek. Za zraněného žokeje Jana Kratochvíla zaskočil v sedle vítěze žokej Lukáš Matuský.

28. říjen je Dnem vzniku samostatného Československého státu - naše republika oslavila 104. výročí založení. Téhož večera udělil prezident České republiky Miloš Zeman na Hradě 78 státních vyznamenání. Jedním z oceněných byl také pardubický historik Jiří Kotyk, který je od roku 2016 čestným občanem města Pardubic. Jiří Kotyk působí jako odborný asistent na Pedagogické fakultě královéhradecké univerzity, kde pracuje v Ústavu historických věd. Věnuje se především regionální historii, hlavně oblasti východních Čech v období novověku. Napsal také řadu historických publikací. Děkujeme a gratulujeme!

Lentilka slaví 30 let a pro své klienty připravila velkolepý dárek

Lentilka – integrační škola a rehabilitační centrum letos slaví třicetiny. Vznikla v roce 1992 jako dětské rehabilitační centrum a denní stacionář primárně pro děti s tělesným postižením a logopedickými vadami. Postupně Lentilce přibývaly děti s poruchami autistického spektra a dalšími diagnózami a stacionář se změnil na v České republice unikátní integrační školu. Oslovy to byly veliké, Lentilka totiž otevřela nové multisenzorické centrum, ve kterém je možné hravou formou rozvíjet pohyb, smyslové vnímání i rozumové dovednosti dětí.

Lentilka – integrační škola a rehabilitační centrum vznikla k 1. 1. 1992 jako Dětské rehabilitační centrum zřizované statutárním městem Pardubice. Často je první instancí, kam se dostávají rodiče

s dětmi nejčastěji kolem druhého roku života na základě určitých pochybností ve vývoji dítěte. „Lentilka patří v republice k naprosté špičce, co se týče komplexnosti péče o děti s hendikepem. Ročně poskytuje péči v integrační škole průměrně 65 dětem, v rámci rehabilitačního centra pak ošetří na tisíc dětských pacientů za rok. Z rozpočtu města přispíváme na provoz tohoto našemu zařízení téměř 11 milionů korun. Lentilka zároveň poskytuje metodickou a konzultační pomoc s integrací dětí do běžných tříd v našich školách,“ informoval náměstek primátora pro školství, sociální politiku a zdravotnictví Jakub Rychtecký s tím, že město do vylepšování zázemí a budov investovalo v posledních letech přes 20 milionů korun. „Ještě v letošním roce se rekon-

strukce dočká sociální zařízení, příprava jídel a další zázemí za 3,5 milionu korun. Pro kvalitní práci je však potřebná i včasná diagnostika příčin, proto finančně podporujeme také nákup diagnostických nástrojů pro spolupracující ambulanci klinické psychologie,“ objasnil Rychtecký.

Původně denní stacionář nabízel také zdravotní služby jako klinickou logopedii, rehabilitaci a na místě působil odborný zdravotnický personál včetně lékaře. „Postupně se začala měnit klientela i v souvislosti s nárůstem počtu dětí zejména s poruchami autistického spektra, přibývaly také děti s jinými diagnózami. Stacionář se tak změnil na integrační školu, což je unikátní model v České republice. V současnosti jsou v Lentilce integrační třídy po maximálně 15 dětech,“ uvedla ředitelka Lentilky Gabriela Bělková. „Ve třídách učí pedagogové i speciální pedagogové, kteří se věnují individuálně dětem s handicapem, skupinu dětí vede učitelka se školním vzdělávacím programem, jako mají děti v běžných školách, vypomáhá i asistent pedagoga. Ze skupinové integrace mají užitek jak děti s postižením, tak děti zdravé či s lehkým znevýhodněním. Naše rehabilitační centrum pak poskytuje logopedické služby, fyzioterapii rozšířenou o ergoterapii a řadu dalších aktivit, a to nejen dětem ve škole, ale i ambulantním klientům do 18. roku života dojíždějících na terapie z Pardubic a okolí,“ doplnila Gabriela Bělková. Součástí Lentilky je i speciální třída pro děti s poruchami komunikace,

sociální integrace a poruchami autistického spektra, které mají individuální a vysoce odbornou péči a podporu.

Lentilka u příležitosti oslav kulatin nadělí svým klientům velkolepý dárek. Tím se v úterý 11. října stane otevření multisenzorického centra, ve kterém je možné hravou formou rozvíjet pohyb, smyslové vnímání i rozumové dovednosti dětí. „Koncepty senzoryká integrace a tzv. snoezelen, tedy multismyslový koncept, patří mezi současné trendy v rehabilitaci i pedagogice a zaměřují se na celkový rozvoj dětí propojením smyslového vnímání za použití speciálních pomůcek, například závěsných houpaček, světelných vláken, vodního lůžka nebo vibračních pomůcek. Centrum je určeno především pro děti s nerovnoměrným psychomotorickým vývojem, děti s různými těžkými logopedickými vadami, specifickými poruchami učení a děti s poruchami autistického spektra,“ představila novinku ředitelka Gabriela Bělková.

Nové multisenzorické centrum pomůže dětem s různorodými zdravotními znevýhodněními hravou formou rozvíjet jejich celkový opožděný psychomotorický vývoj se zaměřením na rozvoj všech smyslů spolu s koordinací a rovnováhou. Využíván bude jak při denních aktivitách v rámci školy, tak i v rámci odborných terapií. Součástí multismyslového centra je i muzikoterapie, která vede u dětí k navození pozitivních, radostných změn v oblasti těla, duše a emocí.

Listopad v kampusu: Univerzita Pardubice zve na akce

Univerzita Pardubice zve všechny zájemce na několik zajímavých akcí, kterými si připomíná historické události roku 1939 a 1989. Den boje studentů za svobodu a demokracii si připomene pohybem, vzpomínkovou akcí, vernisáží i koncertem. Atraktivní Univerzitní noční běh dvojic od-

startuje v kampusu univerzity v pondělí 14. listopadu v 18 hodin. Pro účast je nutná registrace předem. Ve středu 16. listopadu program pokračuje vernisáží v Galerii GU: Univerzity Pardubice, která představí tvorbu Daniely Baráckové. Program univerzity ke státnímu svátku vyvrcholí v pátek 18.

listopadu v 19 hodin večerním slavnostním koncertem v Aule Arnošta z Pardubic. Tradičně se univerzita spojila s Komorní filharmonií Pardubice. Jako sólisté na housle vystoupí Markéta Čepická a Leoš Čepický. Vstupenky na koncert lze zakoupit přímo v univerzitní aule. Pokud lidé navštívi

v listopadu univerzitní kampus, mohou navštívit i venkovní výstavu. Panely s fotografiemi a informacemi jsou umístěny mezi aulou a univerzitními kolejemi.

Kompletní program najdete na stránkách www.upce.cz.

redakce Univerzity Pardubice

Že dárky nosí jenom Ježíšek? A co třeba chlapík jménem Olentzero?

Kapr, vánoční stromeček, lití olova a koledy, to vše neodmyslitelně patří k tradičním zvykům našich Vánoc, ke zvykům, které si předáváme z generace na generaci. Uchováme tak jejich původní význam, který s sebou nesou. Víte ale, jak se slaví Vánoce v jiných zemích? V rámci projektu

MAP rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice je vyhlášena soutěž, do které se mohou zapojit všechny základní a mateřské školy. Žáci ze základních škol si vyberou cizí zemi, zjistí zajímavosti o tradičních zvycích, písních, pokrmech a výzdobě a natočí krátké video, kde představí vše,

co si nastudovali. „Pro rozvoj čtenářské gramotnosti žáků je přínosné, že se při zjišťování informací o tradicích v jiných zemích naučí sami pracovat s prameny a dostupnými zdroji,“ uvedla manažerka projektu Petra Luňáková. Děti z mateřských škol zůstanou u tradičních českých

vánočních svátků a zapojením do soutěže si s paní učitelkou mohou zpestřit adventní čas. Uzávěrka soutěže je 9. prosince 2022. Podrobnosti o soutěži najdete na facebookových stránkách MAP ORP Pardubice nebo na stránkách pardubickeskolstvi.cz. **Monika Orličková, MAP**

SPALOVNA – VEŘEJNÉ PROJEDNÁNÍ

14. listopadu 2022 | 15:00 | centrum IDEON

Všechny, kterým není lhostejné životní prostředí v Pardubicích, zveme na opětovné veřejné projednání obnovení provozu spalovny průmyslového odpadu v Rybitví.

Pardubice

Diskuzní fórum

Zastupitelé za Naše Pardubice – „Nechme město rozkvést“ děkují za zvolení

I touto cestou Radničního zpravodaje Vám děkujeme za projevenou důvěru, která, jak se ukázalo, je víc než program. Díky hlasům nemála z Vás se 3 zástupci ryze komunálního sdružení dostali do zastupitelstva města. Naše sdružení je založené na touze po transparentnosti, otevřenosti, hospodárnosti a protikorupčnosti. Samozřejmě že když se zeptáte jakéhokoli vysokého politika města, tak se dozvíte, že vše je v nejlepším pořádku a vše funguje tak, jak má. My víme, že to tak není, a všechno, co není správné, budeme zveřejňovat.

Na ustavujícím zasedání naši kolegové zvolili primátora, 4 náměstky a celkově 11 radních. Jelikož takové počty jsou zbyteč-

ně vysoké, tak jsme hlasování nepodpořili. V sousedním Hradci jim stačilo 9 radních a 3 náměstci.

Co se týká rozdělení gescí náměstků, tak nesouhlasíme s tím, aby se něco tak důležitého, jako územní plánování, dělilo mezi dva koaliční radní bez adekvátního vzdělání a zkušeností. V pořízování nového územního plánu mají Pardubice velké zpoždění a nejsme si jisti, že rozdělení něčeho tak důležitého mezi nezkušené lidi povede k pořízení skutečně kvalitního nového územního plánu města. Závěrem uvádíme, že i když jsme jen 3 opoziční zastupitelé, tak za programové body, které jsme Vám slibovali, budeme bojovat.

Mgr. Filip Sedláč
Mgr. Jan Metelka
Ing. Simona Macháčová

Vážení spoluobčané,

dopis kolegů zastupitelů z uskupení Naše Pardubice je v podstatě pokračování kampaně, tentokrát však na stránkách městského periodika, kde by politická agitace a populistická prohlášení být neměla. Na jeho stránky názory opozice samozřejmě patří vždy, když opoziční zastupitelé reagují na aktuální jednání rady nebo zastupitelstva. Nicméně, když už si to, kolegové, nemůžete odpustit, tak bych vás rád požádal o přesnost. Píšíte, že počet členů rady je velký, že by stačilo 9 členů. Divím se tedy, proč to píšete až do Radničního zpravodaje, když jste při ustavujícím zastupitelstvu nepodali vůbec žádný návrh týkající se počtu členů rady, resp. uvolněných náměstků. Pokud chcete písemně přispívat, snažte vás

prosím, abyste se vyhnuli dezinformacím a lžím, ale začali konečně ověřovat publikovaná tvrzení. Budu konkrétní už v tomto případě – uvádíte, že v sousedním Hradci Králové mají 9 členů rady. To ovšem není pravda, dlouhodobě je v sousedním Hradci 11 radních. Také zde píšete, že jim stačí 3 náměstci, ani to není, kolegové, pravda. V minulém volebním období si v Hradci ustanovili 4 náměstky, aktuálně si hradečtí kolegové na ustavujícím zastupitelstvu schválili pro následující volební období opět 11 členů rady, z toho primátora a 5 náměstků. Z mého pohledu je poměrně zásadní všechna tvrzení, která chceme prezentovat, ověřit. V případě městských zastupitelů by to mělo platit obzvlášť.

Jan Nadřchal, primátor města Pardubic

Divadlo nabízí pestrou škálu abonmá na rok 2023

Po několika letech ovlivněných covidovou pandemií, kdy se divadelní předplatitelské cykly všemožně přesouvaly, měnily se v nich tituly a neodehraná představení byla uváděna mnohdy s velkou časovou prodlevou v náhradních termínech, se již Východočeské divadlo navrátilo do standardního režimu. S blížícím se koncem kalendářního roku proto opět přichází s nabídkou ročního předplatného – jedná se o klasické, seniorské a dopolední předplatné či mimořádné abonmá s jedním titulem na Kunětické hoře. „Pokud jste našimi stálými předplatiteli, připomínáme vám, abyste si během listopadu nezapomněli svá místa obnovit – prodej předplatného na rok 2023 pro stávající abonenty zahájíme už v pondělí 7. listopadu. Rezervace míst budou drženy do pátku 25. listopadu,“ upozorňuje vedoucí obchodního oddělení VČD Iva Králová.

Nepatříte-li ještě do početné rodiny divadelních předplatitelů, pak neváhejte a také si vyberte své stálé místo v hledišti. Roční abonmá vám zaručí, že uvidíte všechny nastudované inscenace bez čekání na vstupenky na některé divácké hity, navíc s výraznou slevou oproti jednotlivě kupovaným vstupenkám, což je obzvlášť v současné době velkým plusem! Zajímavá je jistě také možnost výběru abonentek podle scén (lze si zvolit představení z obou scén – z Městského divadla i z Malé scény ve dvoře, nebo pouze z historické budovy Městského divadla). Prodej abonmá novým zájemcům bude odstartován 28. listopadu!

Vedle ročních abonentních cyklů divadlo nabízí i populární KUPÓNOVÉ PŘEDPLATNÉ s volným výběrem osmi titulů i termínů představení dle vlastního zájmu

či stále oblíbenější DÁRKOVÉ POUKÁZKY v hodnotě 350 nebo 600 Kč.

Tradiční předplatitelské cykly doplňuje exkluzivní FESTIVALOVÉ ABONMÁ, v rámci něhož zhlédnete všechna soutěžní představení 23. ročníku GRAND Festivalu smíchu s bonusovým místem na Galavečeru smíchu za symbolickou 1 Kč. Prodej festivalového předplatného bude spuštěn v pondělí 28. listopadu. Nadcházející přehlídka nejlepších divadelních komedií se uskuteční nikoli v tradičním zimním termínu, ale v příjemnějším jarním období, které nabízí i možnost rozličných pleněrových akcí – konkrétně se jedná o 27. březen – 3. duben 2023.

Další informace jsou uveřejněny na stránkách www.vcd.cz, kde je možné abonmá také zakoupit nebo objednat.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Seniorcentrum

7. 11.	13.00	„Hravá kavárnička“
káva zdarma
9. 11.	14.00	Hudební odpoledne
se Zuzanou Grohovou
13. 11.	14.00	Taneční odpolední čaj se
skupinou Hradecký šraml, KD Hronovická
16. 11.	14.00	Videoprojekce – „Švédsko,
Norsko“, 2. část
18. 11.	14.00	Posezení s harmonikou
21. 11.	14.00	Zdravotní přednáška: „Jednoduché cviky a opatření pro léčbu a prevenci bolestivých stavů“
24. 11.	10.00	Promítání pro seniory:
„Řekni to psem“ Cine Star 85,-Kč
24. 11.	10.00	„Klubíček“
(klub ručních prací)
28. 11.	14.00	Přednáška: „Ztráta sluchu: péče o sluch, včasná diagnostika sluchové ztráty, kompenzační a zvláštní pomůcky“

Michaela Smetáková, MAG

Pardubické vánoční trhy 2022

Pernštýnské náměstí v Pardubicích i tento rok nabídne všem příznivcům sváteční pohody, oblíbené vánoční trhy. Adventní čas a přípravu na nejkrásnější svátky v roce si na malebném, starobylém rynku můžete vychutnat nejlépe se svou rodinou či přáteli, neboť advent by měl být především časem poklidného sdílení radosti a setkávání se s bližními.

Vkusně nazdobené náměstí, bohatá nabídka občerstvení i samotné rozmanité vánoční zboží vám společně s kulturním programem jistě poskytne to správné adventní rozpoložení. A pokud „přicválá Martin na bílém koni“, snad nám přinese i trochu té poetické romantiky spojené s vysněnými vánoci na sněhu.

V rámci doprovodného programu budete mít možnost poslechu tradičních vánočních koled, představí se dětské umělecké soubory, chybět nebudou také popové, folkové a jiné kapely. Vánoční trhy mají přirozeně i charitativní rozměr, proto dostanou prostor i dobročinné organizace.

Připomenout si budete moci i folklorní zvyky, adventní obyčeje či dnes již polozapomenutá řemesla. Ve vybraných časech se budou promítat osvědčené české filmy, a to v rámci Vánočního kina.

Trhy nabídnou celou řadu tradičních gastronomických pochutin, ať už určených k přímé konzumaci, či jako doplněk ke sváteční tabuli. Nebudou chybět trdelníky, sýrové speciality, kvalitní uzenářské výrobky, několik druhů vánočního punče, medovina či různé destiláty z nabídky tuzemských malovýrobců.

Rozsvícení Vánočního stromu na Pernštýnském náměstí proběhne **27. listopadu 2022 v 17:00 hodin**. Hudební doprovod zajistí **ORCHESTR JAROSLAVA JEŽKA**.

Pardubické vánoční trhy se budou v tomto roce konat **od 26. listopadu do 23. prosince 2022**, a to každý den. Minimální otevírací doba trhů bude **ve všední dny od 11:00 do 18:00, o víkendu pak do večerních hodin**.

50 let vzděláváme děti v Polabinách

Rok 2022 je pro Základní školu Pardubice-Polabiny, npor. Eliáše 344 významný. Polabinská „trojka“ si totiž připomíná již 50 let existence školy.

Letos v září 2022 to bylo už 50 let, co se poprvé otevřely dveře a naše sídlištní škola přivítala své první žáky. V běhu půlstoletím se rozrůstala, měnila, kráčela kupředu, modernizovala a stále byla plná žáků i nadšených pedagogů a obětavých správních zaměstnanců. V roce 2004 se spojila se Základní školou v Mozartově

ulici a od roku 2012 již působí pouze v budově v ulici Npor. Eliáše 344. V současné době se v naší škole vzdělává 800 žáků, o které se vzorně stará 86 zaměstnanců.

Padesáté výročí si naše škola připomeneme 24. listopadu 2022 v aule Univerzity Pardubice na Stavařově. Od 17 hodin bude připravený program pro rodiče žáků školy i veřejnost, od 19 hodin pak pro současné i minulé zaměstnance školy a pro pozvané hosty. Tímto též vyzýváme naše bývalé zaměstnance, aby nás kontakto-

vali na telefonním čísle 464 629 941 nebo e-mailu zspol3@zspol3.cz a potvrdili svoji účast na slavnostní akci. Jste srdečně zváni, rádi se s Vámi setkáme.

Na 26. listopadu 2022 od 9 do 11:30 hodin jsme připravili Den otevřených dveří pro širokou veřejnost. Přijďte zavzpomínat na svá školní léta a podívat se na moderní školu. Těšíme se na setkání se všemi, kdo jste do školy chodili nebo v ní pracovali.

kolektiv ZŠ npor. Eliáše

Advent na zámku se Sladkými Vánocemi

Jak se naladit na Vánoce bez shonu a vtíravé komerce? Přijďte ochutnat Sladké Vánoce na pardubický zámek! Tradiční akce s klidnou sváteční atmosférou provoní areál v sobotu 3. prosince od 10 do 17 hodin vánočními dobrotami a zaplní ho vánočními pohádkami, dílnami pro dospělé i děti a prodejem vánočních dárek a dekorací. Řemeslníci předvedou drátování stromů života, pletení košíků a ošatek, pro děti je připravena zvykoslovná dílna, malování na obličej, zdobení vánočních ozdob, výroba svíců z jablíček, zdobení perníčků a mnoho dalších vánočních zvyklostí.

Kouzelné pohádky brněnského Divadla Koráb se budou hrát ve Společenském sále – od 10:30 hodin Betlém aneb Putování za hvězdou a od 14:30 hodin Princezna s dlouhým nosem.

Veselé a chundelaté!

Po celý advent ozdobí exteriér zámku fotokoutky z historických vánočních pohlednic. Stezka parkánem nazvaná Veselé a chundelaté! slibuje hádanky a úkoly, při kterých děti zjistí, jak tráví vánoční svátky zvířátka. Samy pak mohou vlastní ozdobou ozdobit druhý vánoční strom na malém nádvoří.

Kdy jste je viděli naposledy?

Koroptev, rak, koukol – pamatujete si, kdy jste je viděli naposledy? Přijďte si připomenout živočichy a rostliny, které jste dříve běžně viděli, a postupně mizí z očí! Nová výstava s příznačným názvem Kdy jste je viděli naposledy? odhalí známé i překvapivé důvody postupujících negativních změn v naší přírodě. Výstava chodočeské muzeum v Pardubicích ji otevírá 16. listopadu. Výstava je přístupná do září 2023.

Kateřina Procházková, VČM

Pardubický advent opět provoní perník

Rok se s rokem sešel a máme tu pro vás v pořadí již třetí ročník oblíbené akce Advent s vůní perníku, díky které budou místní kavárny a cukrárny ve městě provoněny touto oblíbenou tradiční pochutinou. Akce začíná během první adventní neděle, která letos připadá na 27. listopadu. Po celý předvánoční čas tak opět můžete do místních cukráren a kaváren

chodit ochutnávat perníkové speciality. Každá provozovna si pro vás připravila něco originálního. V nabídce nebude chybět perníkový cheesecake, rumové perníčky, perníkový nanuk, Porter dort a mnoho dalších perníkových dezertů. Z nápojů určitě ochutnejte kávu a horkou čokoládu s perníkovým kořením nebo perníkovým likérem či netradiční a o to více

lahodný Gin-gin bread. Kavárny, které se do akce zapojily, určitě poznáte podle vylepeného označení „Advent s vůní perníku“ na dveřích. Poznejte, zač je v Pardubicích perník!

Více informací naleznete na stránkách www.ipardubice.cz nebo na www.advent-svuniperniku.cz

Miloslava Christová, TIC Pardubice

Punk-jazzová divočina i Rusko očima zpravodaje

Divokou, vtipnou a strhující jízdu v neklidných vodách avant-rocku, psychedelie, klezmeru i punku. Nic menšího nečekejte od koncertu mezinárodní kapely Kuhn Fu. Jediný český koncert se bude konat v D29 10. listopadu.

Francouzsko-italská skupina ABACAXI vytváří energickou hudbu plnou hlučného jasu a ostrých hran. Pohybuje se mezi funk-rockem konce 60. let, punkem, free jazzem

a sound artem. Integrální součástí vystoupení je navíc originální světelná choreografie, kterou v reálném čase ovládají všichni hudebníci. Nenechte se ujít jednu z hlavních událostí podzimní sezóny 16. listopadu.

Miroslav Karas působil v Rusku jako zahraniční reportér České televize a stal se svědkem mnoha zásadních momentů moderní ruské historie. Přinášel reportáže z dění v Donbasu i na Krymu, informoval

o soudu s pilotkou Savčenkovou, zblízka sledoval Vladimira Putina a z první ruky zažil Olympijské hry v Soči. Přijďte na besedu v pondělí 28. listopadu.

Na první společné akci hudebních cen Vinyly a Divadla 29 se představí dva velké alt-rapové objevy: P/AST a Laokoon, a to v pátek 2. prosince v Divadle 29.

Více na www.divadlo29.cz.

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Volná místa

Statutární město Pardubice, magistrát města v současné době obsazuje tato volná pracovní místa:

- vedoucí oddělení správy bytových domů a nebytových prostor odboru majetku a investic
- referent územního plánování odboru hlavního architekta
- referent ochrany přírody odboru životního prostředí
- referent tiskového úseku kanceláře primátora
- technik pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany

U všech pozic nabízíme stabilní zázemí úřadu územní samosprávy, motivační finanční ohodnocení (plat + osobní příspěvek), mimořádné odměny, pružnou pracovní dobu, 5 týdnů dovolené, 5 dní placeného zdravotního volna, podporu profesního i osobního rozvoje, systém dalšího vzdělávání, výhodné telefonní tarify, stravenky v hodnotě 130,- Kč/kus, příspěvek na penzijní připojištění 1 200,- Kč/měsíc, příspěvek na kulturní a sportovní vyžití, příspěvek 2 000,- Kč/rok pro osoby se zdravotním postižením. Podrobnosti k pozicím včetně kontaktních údajů naleznete na pardubice.eu/kariera nebo na tel. č. 466 859 471.

Statutární město Pardubice – městský obvod Pardubice I vyhláší výběrové řízení na pozici:

- referenta/referentky sekretariátu
- údržbář, obsluha profesionálního žacího stroje
- zahradník/zahradnice
- pracovník – ruční sběr odpadu

Více na stránkách ÚMO 1: pardubice.eu/volna-mista-mo1 nebo u tajemnice úřadu Ing. Gabriely Křížkové, tel.: 466 046 007.

PARDUPLÁN finišuje!

Nejprve ale připomeňme, o co se vlastně jedná.

ParduPlán neboli Plán udržitelné městské mobility je strategický dokument zabývající se dopravou. Jedná se vlastně o ten nejdůležitější dokument zabývající se dopravou, podle kterého by se město v následujících letech mělo řídit.

Moderní města čelí mnohým výzvám a hledají tak nová efektivní dopravní řešení, která ulehčí stávající infrastrukturu, zkvalitní veřejný prostor a podpoří udržitelné druhy dopravy. ParduPlán je plán, jak dostat

dopravu ve městě do formy a udržet ji dlouhodobě v kondici.

V jaké fázi se projekt aktuálně nachází?

V únoru 2022 byla dokončena návrhová část ParduPlánu, ve které jsme stanovili vizi, strategické a specifické cíle města a navrhli opatření, která směřují k jejich naplnění. Současná verze ParduPlánu je schválena odbornou veřejností, kontrolní skupinou a napříč všemi výkonnými orgány města, kraje a ochrany přírody.

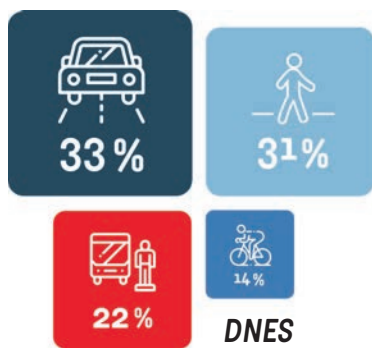
Nyní probíhá diskuze s Ministerstvem dopravy ČR, které jej prozatím schválilo také. Diskuze ale není u konce a Plán mobility musí projít ještě jedním schvalovacím kolem.

Scénáře mobility

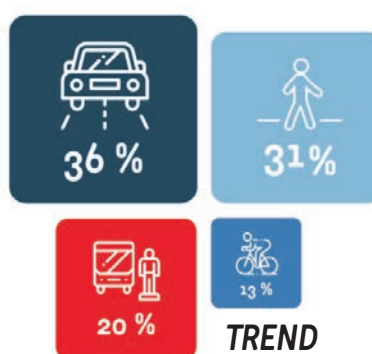
Vytvořili jsme dva scénáře, které nastavují rámec budoucího vývoje dopravy v Pardubicích. Scénář Trend akceptuje aktuální vývoj, při kterém bude postupem času automobilová doprava přebírat kontrolu nad veřejným

(dopravním) prostorem se všemi svými pozitivy i negativy.

Aktivní scénář naproti tomu počítá s tím, že se tento trend automobilové dopravy pokusíme zastavit a obrátit více směrem k ostatním druhům dopravy, které lze lépe organizovat, mají menší dopad na životní prostředí a jsou ve městě méně prostorově náročné. Docílit toho lze ale jen spolupůsobením většího množství navržených opatření současně.

Grafika vyjadřuje dopravní chování Pardubáků. Jedním z hlavních cílů celého ParduPlánu je pomocí synergie poměrně velkého počtu různých opatření dosáhnout toho, abychom se ze stavu DNES dostali do scénáře AKTIVNÍ a nedošli do scénáře TREND.

Vize mobility

K dosažení cíle musíte mít jasnou představu o směru, kterým se budete ubírat. Rok, ke kterému se upínají cíle a směřuje tam i vize projektu, je rok 2035. Samotná vize pak zní následujícím způsobem:

„V roce 2035 se obyvatelé a návštěvníci města Pardubice pohybují v kvalitním veřejném prostoru a udržitelné formy dopravy dominují v dělbě přepravní práce. Pardubická doprava je bezpečná a je aktivně řízena a organizována moderními systémy. Dopravní plánování se opírá o mezioborovou spolupráci a datovou základnu.“

K naplnění vize je zapotřebí učinit opravdu mnoho kroků. Několik z nich je popsáno v následující části.

Jak zvýšit bezpečnost?

Zvyšování bezpečnosti dopravy je mířeno zejména na ty nejzranitelnější.

Jedná se o chodce a cyklisty. Téměř polovina nehod s účastí chodců se stala na přechodech. Označili jsme 272 míst určených k rekonstrukci a vytipovali jsme také 335 lokalit vhodných k vytvoření nových přechodů.

Zásadní je také řešení nevyhovujících úseků souběhu cyklistů s pěší nebo automobilovou dopravou. Odhad délky úseků vhodných k segregaci je 42 km z čehož 16 km připadá na souběh pěších a cyklistů.

Jak docílit zvýšení podílu udržitelných druhů dopravy na dělbě přepravní práce?

Způsob, jakým se lidé pohybují po městě, je důsledek toho, jak je město naplánováno a postaveno. Pokud je město přizpůsobováno automobilové dopravě a lidé mají pocit, že se bez auta neobejdou, jen těžko můžeme očekávat změnu jejich dopravního chování. Pro hojnější využívání jiných dopravních módů

dopravy, se vyznačují především veřejnou dopravou na velmi vysoké úrovni. Jako nejdůležitější opatření tedy vidíme rozvoj obsluhy MHD. Jedná se např. o rozšíření obsluhy o dalších cca 12 km. Dále je navrženo vybudování nových zastávek v lokalitách Hůrka, Staré Čívce průmyslová zóna, Cihelna a další.

Dalším souvisejícím tématem je budování přestupních uzlů tak, aby bylo možné a ideálně i pohodlné přestoupit mezi jednotlivými dopravními módy. Příkladem je třeba budovaný terminál Univerzita nebo plánovaný rozvoj nádraží Rosice.

Další částí skládky je propojování jízdného. Například mezi MHD, železniční nebo autobusovou linkovou dopravou.

Důležitým krokem je také zlepšit propustnost území města pro pěší a cyklistickou dopravu. Zde bylo identifikováno pět lokalit vhodných k vytvoření nových propojení, viz obrázek na vedlejší straně.

musíme lidem nabídnout vhodnou, efektivní a bezpečnou alternativu.

Města, kterým se dlouhodobě daří zvyšovat podíl udržitelných druhů

Doprava a veřejný prostor?

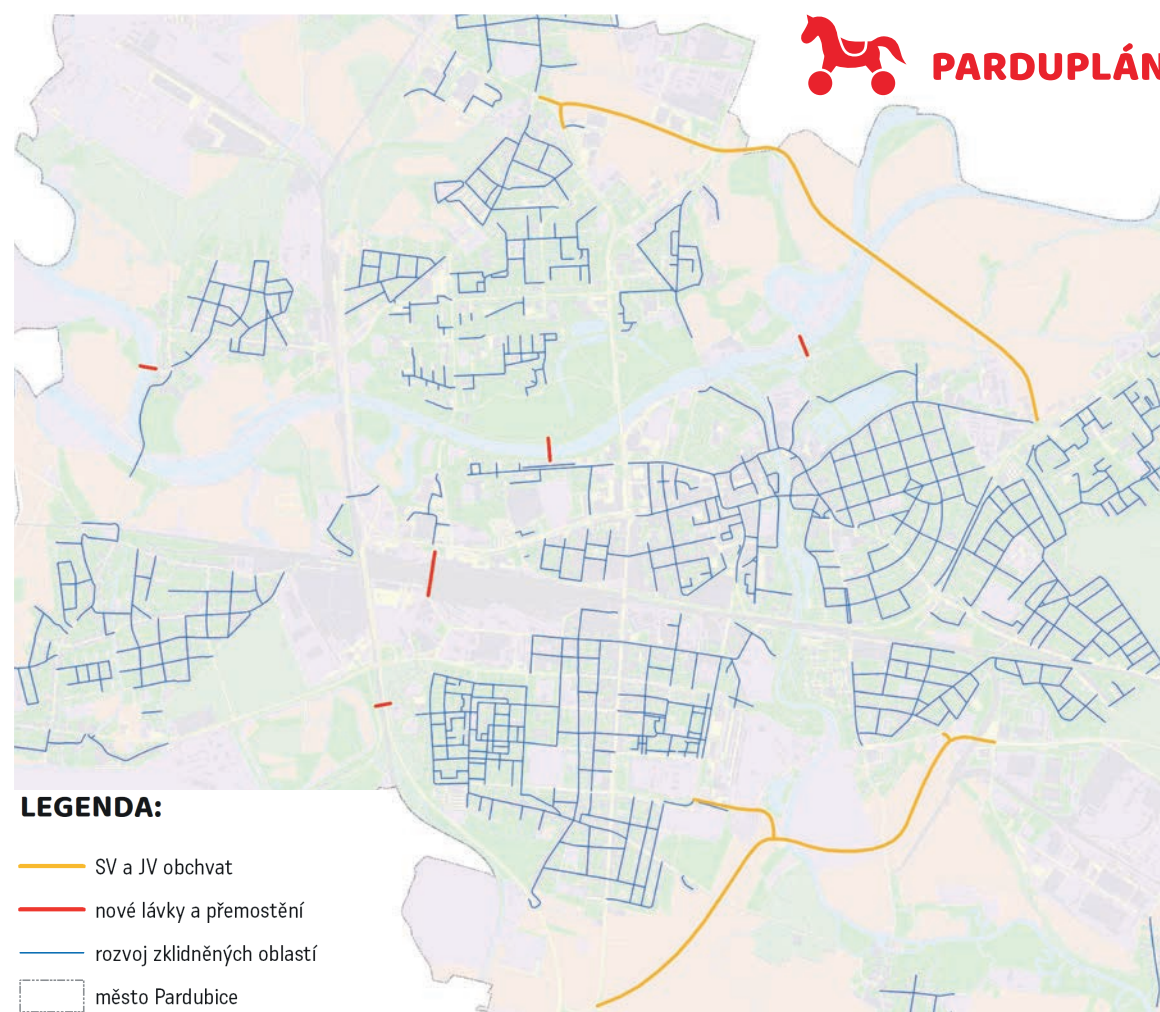
Veřejný prostor nemusí mít jen funkci dopravní, slouží také k pobytu lidí a zlepšování klima ve městě. Pro dosahování i těchto kvalit je často potřeba jeho uvolnění a reorganizace. Komplikací je to, že ulice nejsou lidově řečeno nafukovací, a proto často, pokud chceme zlepšit podmínky pro jednu věc, musíme do jisté míry omezit věc druhou. Nutností je tedy hledání prostorově úsporných řešení, která nám nabízí právě udržitelné formy dopravy. Ty si totiž na přemístění jednoho člověka nárokují poměrně málo prostoru. Nemluvě o nižší produkci hluku, emisí a energetické náročnosti.

Tyto atributy naplňuje rozšiřování tzv. „dopravně zklidněných oblastí“ s tím, že ještě přispívají ke zvýšení bezpečnosti. Jedná se o obytné zóny, zóny 30 a pěší zóny. ParduPlán uvažuje s rozvojem těchto zón v rozsahu znázorněném na obrázku vpravo.

Jak na parkování a zeleň ve městě?

Tato na první pohled odlišná témata spolu úzce souvisí. Často totiž dochází k záboru zeleně ve prospěch parkovacích míst. Tím se město ohřívá, vznikají tzv. tepelné ostrovy, má to dopad na odvod vody a další klimatické důsledky. Pro minimalizaci tohoto problému vznikne technický manuál, který bude implementovat prvky potlačující zmiňované efekty při budování nové dopravní infrastruktury. Patří sem např. výsadba stromů, zelené fasády, vodopropustné povrchy, vegetační střechy apod.

Samotné parkování vyžaduje rovněž pozornost. Cílem je zvyšování kapacity zejména na místech, kde se již v současné době parkuje. Doplňování kapacit na sídlištích by mělo odpovídat místním podmínkám. Jako lokalita s největší absencí míst byla vyhodnocena lokalita Drážka. Dále je plánováno rozšiřování regulace parkování na širší území města tak, aby byl eliminován efekt tzv. nárazníkových zón. Jedná se často o místa, která přímo sousedí se zónou

placeného stání. Do tohoto systému zapadá i budování parkovacích domů (např. terminál Jih, parkovací dům U Stadionu a Mezi Mosty).

Jak je to s obchvaty?

Do roku 2035 je uvažováno s výstavbou SV a JV obchvatu viz výřez z mapy města. Vybudováním obchvatů by mělo dojít ke snížení dopravního zatížení na komunikacích v širším území centra města. Tím zároveň ke snížení hlukové a emisní zátěže. Budeme tak moci nabídnout více prostoru pro udržitelné dopravní módy a zeleň.

Jak do toho zapadají děti?

Doprava dětí do školy je jedním z klíčů k již několikrát skloňovanému dopravnímu chování. Všichni si asi vybavíme rozdíl mezi intenzitou dopravy v době prázdnin a školní docházky. Faktem je, že se většina

dětí do školy dopravuje pěšky, ale některé jsou do školy vezeny autem.

Cílem je vytvoření takových podmínek, aby okolí škol bylo pro všechny děti bezpečné a ideálně je motivovalo k cestě udržitelným způsobem dopravy. Samozřejmě zde bude vždy určitá část těch, které nemají jinou možnost než se do školy dostat automobilem. Konkrétní opatření jsou např. tzv. školní ulice, organizace parkování v okolí škol nebo budování zázemí třeba pro uzamčení kola.

Pokud se děti už jako malé naučí určitému dopravnímu chování,

do značné míry to definuje jejich chování i v následujících letech.

Co je před námi?

Schválením ParduPlánu příslušnými orgány si zapíše Pardubice nový milník v plánování dopravy. Je definován cíl, jednotlivé kroky a začíná cesta vpřed. Implementace ParduPlánu zahrnuje tři skupiny souběžně probíhajících činností.

Zprvu vlastní proces realizace navržených opatření. Zadrhé sledování a vyhodnocování průběhu realizace a návrhy na jejich zlepšení. A nakonec průběžná publicita a osvěta směrem k veřejnosti.

Plán je opravdu rozsáhlý a byl zde zmíněn jen velmi zjednodušeně. Pro více informací můžete navštívit web:

www.parduplan.cz

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

26.11. 9:00–18:00 Den pro dětskou knihu, Krajská knihovna v Pardubicích

do 31.12. Museum virtualis, Zámek Pardubice – VČM, výstava

do 31.12. Peníze si do hrobu nevezmeš, Zámek Pardubice – VČM, výstava

do 31.12. Expozice: Reflexe krajiny a přírody, VČG – zámek, výstava

do 31.12. První obchodní dům Pardubic, Atrium Palác Pardubice, výstava

do 31.12. Intermezzo, Galerie města Pardubic, výstava

do 23.4. Luděk Vojtěchovský: Ohlédnutí, Zámek Pardubice – VČM, výstava

do 31.12. Pernštejnská rezidence – nejstarší renesance v Čechách, Zámek Pardubice – VČM, výstava

do 20.11. Sloučenina: výstava hradeckého grafického studia Upupaepop, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce

do 30.11. Petr Král: Moje milá místa, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

3.11.–31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice – VČM, Grafiky Ivo Křena v expozici S.K.L.E.M.

5.11. Čarování s pohádkou, Krajská knihovna v Pardubicích, akce pro děti

5.11. 10:00–17:00 Pardubické polévkování – 3. ročník, náměstí Republiky, ochutnávka polévek

5.11. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice – VČM, prohlídka

5.11. 14:00 Zahrada snů, VČG – Dům U Jonáše, seminář

5.11. 16:00 HBC Pardubice – HBC Hradec Králové 1988, Autosklo-H.A.K. Aréna, hokejbal

5.11. 16:00 Od grafiky ke sklu, VČG – Dům U Jonáše, přednáška

5.11. 16:00 Swap dětského oblečení, Divadlo 29 – Klub 29

5.11. 17:00 Podzimní koncert sboru Cantus amici, Kostel sv. Bartoloměje

5.11. 17:30 BK Kvis Pardubice – Basket Brno, Sportovní hala Dašická, basketbal

5.11. 19:00 Squared Circles a Safe Exit, Doli Klub, koncert

5.11. 19:00 Řízená ochutnávka vín s cimbálkovou muzikou Kobylka, Centrum Kosatec

5.11. 20:00 Kabát – Tour 2022, enteria arena, koncert

5.11. 20:00 Lenka Dusilová ve Žlutáku, Music club Žlutý pes, koncert

5.11. 20:00 P.U.M. – Ostuda Punku TOUR, Ponorka – hudební klub, koncert

6.11. 8:00 1. oficiální I Hunt Game, Pardubice – městská památková rezervace

6.11. 19:00 Kalifornská mlha, Východočeské divadlo – Malá scéna ve dvoře, divadlo

7.11. 14. ročník literární a výtvarné soutěže Pardubické střípky, Krajská knihovna v Pardubicích

7.11. 18:00 Amerika a její krásy: Premiéra Pardubice, Congress Centre Pardubice, přednáška

7.11. 18:30 Nejkrásnější chlapec na světě – Filmový klub, CineStar, Filmový klub Pardubice

7.11. 19:00 Trubka světově, Dům hudby, koncert

8.11. 16:00 Co možná nevíte o včelách, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, přednáška

8.11. 17:30 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo

8.11. 18:00 Proč dělat z historie videohru? O hrách Attentat 1942 a Svoboda: Liberation 1945, Zámek Pardubice – VČM, přednáška

8.11. 20:00 Cécile Boiffin: Cilijen, Divadlo 29, koncert

9.11. 17:00 Divoká Čína, Tibet, Archa – Sbor Církve bratrské, videosnímek

9.11. 17:00 PorozUmění / A. Renoir a E. Degas, VČG – Dům U Jonáše, přednáška

9.11. 18:00 20:00 Pozorování večerní oblohy: Ve znamení podzimního čtyřúhelníku, Hvězdárna barona Artura Krause

9.11. 19:00 PSH nekonečný příběh, Divadlo 29, promítání

9.11. 19:00 Trubka světově, Dům hudby, koncert

10.11. 10:00 PorozUmění / A. Renoir a E. Degas, VČG – Dům U Jonáše, přednáška

10.11. 17:30 Měsíc ve vlaku, Barona Café, přednáška

10.11. 18:00–20:00 Pozorování večerní oblohy: Ve znamení podzimního čtyřúhelníku, Hvězdárna barona Artura Krause

10.11. 18:00 Írán, země plná kontrastů, Zámek Pardubice – VČM, přednáška

10.11. 19:00 Jazz Me – projekt Noty & slova, The Factory, koncert

10.11. 19:00 Meziměsto a Pětník, Doli Klub, koncert

10.11. 20:00 Kuhn Fu (DE/TUR/UK/ARG/PL), Divadlo 29, koncert

11.11. 18:00–20:00 Pozorování večerní oblohy: Ve znamení podzimního čtyřúhelníku, Hvězdárna barona Artura Krause

11.11. 18:15 Česko – Černá Hora, enteria arena, basketbal

11.11. 19:00 Riziko, Doli Klub, koncert

11.11. 20:00 Popitchi Tour 2022, Ponorka – hudební klub, koncert

12.11. 8:30–16:00 52. Mezinárodní výstava minerálů, Ideon Pardubice

12.11. 10:00–17:00 Mint Market, Zámek Pardubice – VČM

12.11. 10:00 Rarášci Michal a Eda, DDM Beta – pracoviště Dubina, akce pro děti

26.11. 9:00–17:00 Pardubický festival deskových her, Domovher, akce pro děti

28.11. 19:00 Miroslav Karas: Odkud bych asi tak byl?. Divadlo 29 – Sál divadla, přednáška

3.12. 20:30 Špejbl's Helprs, Music club Žlutý pes, koncert

Více na www.dpmp.cz.
Jitka Malinská, mluvčí DPMP, a.s.

Křížovka o ceny

Pardubice byly během 2. světové války dějištěm významných národních událostí spojených s paravýsádkem Silver A a heydrichiádou. Hrdinství českých odbojářů Němci pomstili popravami skoro dvou set lidí na pardubickém Zámečku. Zásadní události z válečného období se odehrály v roce 1942 a město si je v rámci 80. výročí připomíná po celý letošní rok.

Poslední popravci (TAJENKA) v pardubickém Zámečku 9. července, kdy zde zemřelo 15 osob z různých koutů východních Čech. V období od 5. června do 9. července 1942 zde bylo prokazatelně popraveno 194 lidí. Těla mrtvých odvážel na koňském povozu pan Jaroslav Charypar, následně byla zpopelněna v pardubickém krematoriu a popel vysypán do Labe. Německá důslednost v zamazání stop se projevila i v likvidaci evidence žehů v tomto období.

Znění tajeňky nám pošlejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **LESÍKU U ROSIC**. Výherkyní se tentokrát stala paní Jana Vinklerová. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové/telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	INICIÁLY BÁSNÍKA NEUMANNA	ŘECKÉ PÍSMENO	ODLOUČENÉ PRACOVÍŠTĚ	PRŮSVIT	 Pardubice	ZAPOVĚZENÍ	NEDOBRA	PŘEDLOŽKA	 Pardubice	OSOBA	ODKALENÍ	VOJENSKÉ OKOPY
VÝZVA K ZASTAVENÍ					SINGL XINDLA X				ČESKÝ ZPĚVÁK			
VÁNOČNÍ RYBA					ALÉNA DOMÁCKY KONTAKT				LIDOVĚ DEM. REPUBLIKA MALÝ TRN			
CITOSLOVCE REZIGNACE			MALÁ OSA ZAHRADNÍ STAVBY					PROUDY OZVĚNY				
 Pardubice	VULKÁN	JMÉNO FENKY DRUHÝ ŽULY					OTRHAT HVĚZDA V SOU- HVĚZDÍ ŠTÍR					
TAJENKA												
VÝROBCE BRÝLÍ						CVOČEK ZASTARALE PŘEDLOŽKA					TUZEXOVÁ POUKÁZKA	10 X 10
HOŘET					VEN SPZ KŁADNA					SMETANOVY INICIÁLY ŘÍMSKY 11		
ZN. KANCE- LÁŘSKÝCH SPONEK				LEDOVEC				CIZOKRAJNÝ TVOR				
RUSKÁ ŘEKA				TENISOVÝ PŘEHOZ				BIOGRAF				

Pardubičtí veslaři zakončili další skvělou sezonu!

Veslaři ČVK Pardubice letos opět potvrdili svou příslušnost k elitním klubům. Na konci září vybojovali v Račicích 2. místo na MČR družstev a v Českém poháru získali 3. místo. Pardubičtí mají zastoupení ve všech reprezentačních družstvech od žactva po dospělé. Pavlína Flamíková a Verča Čínková reprezentovaly na MS dospělých v Račicích, kde Pavlína vybojovala fantastické 7. místo na dvojce!

Tomáš Panchártek se v italském Varese stal juniorským mistrem světa na párovce a navázal na vítězství z květnového evropského šampionátu! Kája Horáková, Tereza Janštová a ještě dorostenka Natálka Štěrbová dojevy ve finále MS na 6. místě osem juniorek!

Na mistrovstvích republiky vybojovali pardubáci 103 medailí! Na MČR družstev 48, mistrovství ČR dorostu, juniorů a seni-

orů 37, z MČR žactva 11 a MČR na dlouhé trati 7 medailových umístění! Osmá dorostenek vyhrála Primátorky, Honza Příhoda vyhrál párovku v závodech olympijských nadějí.

Na říjnových testech do Sportovního centra Českého veslařského svazu zajel Tadeáš Muk nový český dorostenecký rekord na trenažéru a výrazně porazil i všechny juniory! Vyhráli také junior To-

máš Panchártek, juniorka Tereza Janštová a dorostenka Eliška Kubrychtová. Ve sportovním centru máme rekordních 7 veslařů!

V sobotu 10. prosince 2022 pořádají pardubičtí veslaři v enteria areně I. kolo poháru ČR v jízdě na veslařském trenažéru, kterého se zúčastní všichni přední veslaři a veslařky. Součástí bude i finále školního poháru pardubických škol ve štafetové jízdě na trenažéru.

trenéři ČVK Pardubice

Druhá říjnová neděle patřila Velké pardubické

Vítězem 132. Velké pardubické se Slavia pojišťovnou se stal osmiletý hnědý valach stáje Lokotrans Mr Spex, kterého v Újezdu u Boskovic připravuje trenér Luboš Urbánek. Za zraněného žokeje Jana Kratochvíla, který se zotavuje z pádu v italském Meranu, zaskočil v sedle vítěze žokej Lukáš Matuský, který po vítězství s Hegnusem z roku 2020 má na svém kontě již dvě prvenství. Druhý skončil ob-

háje Talent, třetí místo bere překvapivě Sacamiro s Jakubem Kocmanem.

V ideálním dostihovém počasí se na start hlavního dostihu vydalo všech patnáct koní, do cíle jich doběhlo osm, zraněn však naštěstí nebyl žádný. Po dvou letech restrikcí se letošní ročník Velké pardubické mohl konat bez jakýchkoli opatření. V roce 2020 se vrchol české překážkové sezóny musel běžet před prázdnými

tribunami, vloni bylo nutné prokazovat se očkováním nebo negativním testem na covid-19. Volný režim a slunečné počasí přivedlo na pardubické dostihové závodiště na pětadvacet tisíc lidí. Samotnou 132. Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou u televizních obrazovek sledovalo jeden a tři čtvrtě milionu diváků. Na konci října se pardubické dostihové závodiště loučilo se sezonou. V dostihu, který bývá pravidelně

pojmenován po vítězi posledního ročníku Velké pardubické, zvítězil pětiletý hnědý valach Averis ze stejné stáje, jako je poslední vítěz Velké Mr Spex. Hlavní dostih, Cenu města Pardubic, pro sebe získal svěřenec trenéra Stanislava Popelky Imphal s žokejem Jaroslavem Myškou v sedle.

Kateřina Nohavová, mluvčí závodiště

**PARDUBIČTÍ
TAHOUNI**
Magnet na akce

Pasos Pardubice má úspěšnou mládež

Pardubický softbal na konci sezóny sbírá úspěchy. Během posledního zářijového víkendu si kategorie do 11 let přivezla z Chomutova zlaté medaile z mistrovství České republiky. Týden na to se připomněli i hráči do 9 let, když během prvního říjnového víkendu získali na mistrovství České republiky medaile bronzové. Pozadu ale nezu-

staly ani starší kategorie. Kadetský tým do 16 let si na finálovém turnaji Ligy kadetů vybojoval v Sezimově Ústí stříbrné medaile.

Kromě týmových úspěchů zastihl pardubický klub Pasos Pardubice i úspěch individuální. Pardubický hráč Adrien Špaček v dresu Draci Brno získal na basebalovém mistrovství ČR do 18

let stříbrnou medaili. Pasos Pardubice letos naplnily všechny možné sportovní kategorie, a tak zažily náročnou sezonu, kdy se každý víkend snažily uhrát nejlepší výsledky ve všech kategoriích. „Tuto sezonu jsme opravdu měli velmi nabitou. Ale tak je to v pořádku. Pořádilo se nám přihlásit týmy do všech věkových kategorií, a tak jsme prožili

opravdu náročnou sezonu. Jsme rádi, že o náš klub mají hráči i hráčky zájem a že se jim u nás líbí. Budeme dělat vše proto, abychom i další sezony měli stejně tak nabitou jako tu letošní. Sportovat nás totiž opravdu baví, děkujeme všem za podporu a vážíme si jí,“ říká předseda klubu Libor Matějka.

Libor Matějka, Pasos

Pardubický hokej slaví 100 let! Seriál o historii pardubického hokeje – třetí dekáda

V minulých dvou vydáních Radničního zpravodaje jsme se pověnovali první a druhé dekádě historie pardubického hokeje. Dnes se ohlídneme za třetí z nich, tedy obdobím mezi lety 1943 až 1953.

Otevření zimního stadionu

V první poválečné sezoně 1945/46 byl tehdejší LTC Pardubice zařazen do jedné z nejsilnějších divizních skupin spolu se Svítkovem a Přeloučí. Dosáhl také jednoho z největších dosavadních úspěchů, když porazil Slavii Praha 6:5. Velkým svátkem pro pardubické hokejisty však bylo 20. prosince 1947 otevření zimního stadionu. Nejprve v něm soupeřili v mistrovství ČSR

krasobruslaři, ale potom už ledovou plochu využívali zejména hokejisté. Přineslo to okamžité zlepšení výkonnosti. Tým LTC Pardubice vyhrál bez jediné porážky divizi a postoupil do kvalifikačního turnaje o postup do první ligy. Úspěšnější byly jen Vítkovice a Královo Pole.

Postup do nejvyšší soutěže

Pro postup bylo zapotřebí udělat i něco navíc. Proto se v přípravě na ročník 1949/50 sloučily pardubické kluby LTC a Rapid a přijaly společný název Sokol Pardubice I. Záměr se podařil, i když mužstvo muselo projít složitým kvalifikačním systémem. Závěrečný turnaj o postup vyhrálo

bez ztráty bodu před Prostějovem, Českými Budějovicemi a Popradem. Nejvyšší soutěž pro Pardubice vybojovali brankáři Hiller a Danihelka a hráči Páv, Procházka, Kreps, Rejda, Pleticha, Danda, Licek, Šabatka, Mejzlík, Seifert, Richter, Müller a Štorek.

Začátek rekordní tradice

Působení mezi elitou nebylo nijak jednoduché. Liga měla osm účastníků: SKP České Budějovice, Vítkovice, Královo Pole, Bratislavu, OD a ATK Praha, Prostějov a Slavii Pardubice. Naši hráči vytěžili ze čtrnácti zápasů pouhých 8 bodů. Nebyla to žádná sláva a poslední místo je odsoudilo k sestupu. Naštěstí přišla další reorganizace, rozší-

ření na osmnáct týmů ve třech skupinách a záchrana prvoligové příslušnosti. Tím začala série v českém hokeji zcela výjimečná. Pardubice nikdy nejvyšší soutěž neopustily a jejich série je nejdelší ze všech klubů!

První reprezentant z Pardubic

Významným mezníkem v historii pardubického hokeje byl 14. prosinec 1950. Za reprezentační tým Československa nastoupil v Praze proti Finům Bronislav Danda, tehdy dvacetiletý hráč Slavie Pardubice. Hned při své premiéře dal dva góly, stejně jako o dva dny později v Brně. Stal se tak prvním z mnoha pardubických hráčů v dresu národního týmu.

CO (NE)POTŘEBUJÍ BUBENÍKOVY SADY A ZBOROVSKÉ NÁMĚSTÍ?

Kolektiv autorů / tým Galerie
města Pardubic: Tereza Nováková •
Valentýna Šatrová • Šárka Zahálková
Grafika: Josef Čevora – Mixage.cz

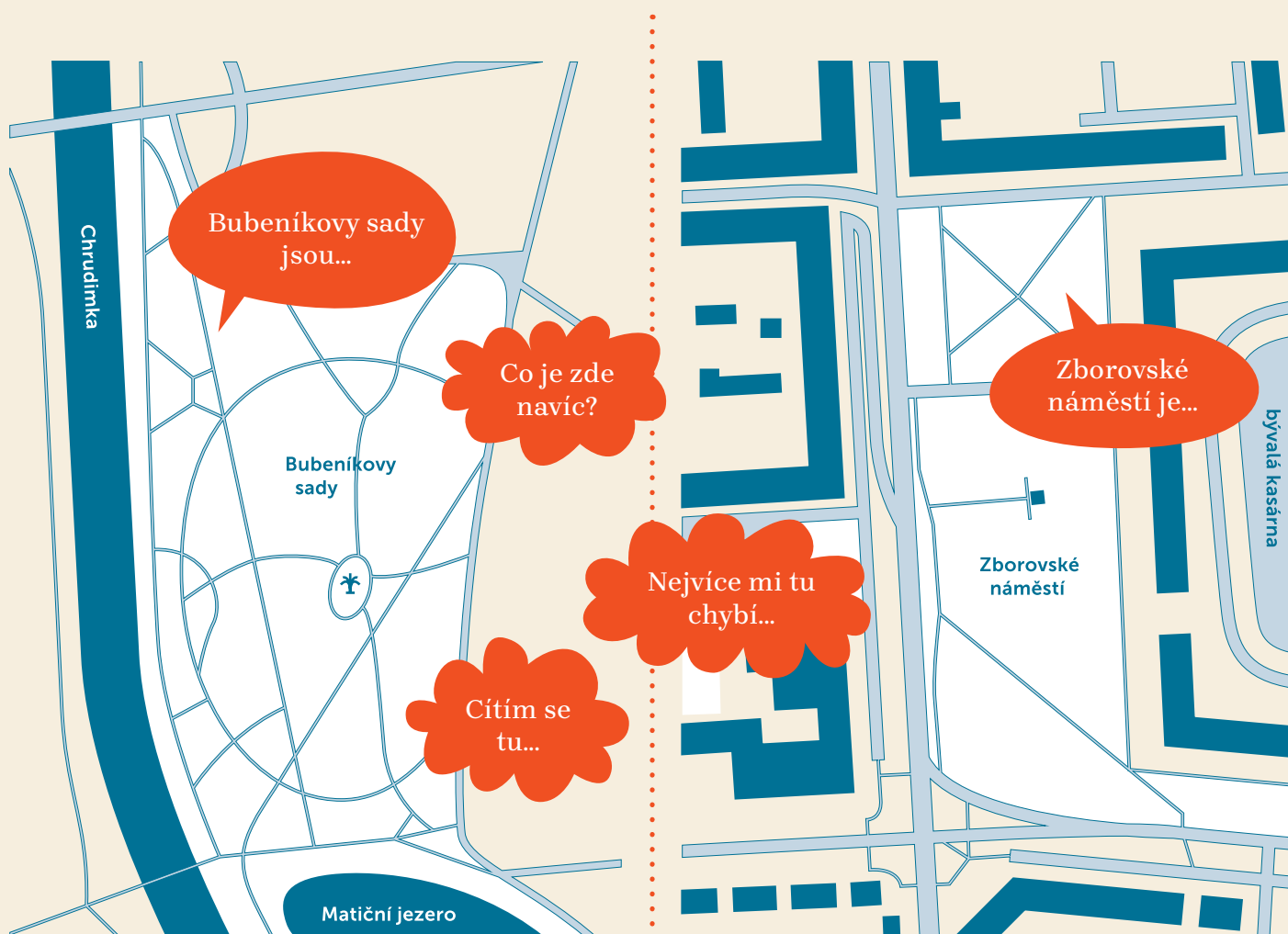
*Jak vidíte Bubeníkovy sady
a Zborovské náměstí vy? Tě-
šíme se na váš názor! Napište
nám na: info@gmpardubice.cz*

V předešlých měsících jsme se vás v anketě „Malá změna, velký význam“ ptali na místa, která by si v Pardubicích zasloužila změnu. Sešla se nám od vás celá řada podnětů a my za ně upřímně děkujeme! Velkou část míst, která jste zmiňovali, jsme se pokusili oživit formou jednodenního happeningu dne 1. října 2022 u příležitosti oslav Dne architektury.

Měli jste to štěstí a potkali jste v ulicích mladé umělce a umělkyně v růžových vestičkách? Potěšili vás? Dali jste se s nimi do hovoru? Donutili vás se pozastavit?

Dvě místa, **Bubeníkovy sady** a **Zborovské náměstí**, se ukázala jako o něco palčivější. Zaměřili jsme se na ně tedy o něco pozorněji, a to nikoli sami, ale

společně se zástupci magistrátu, galerijních i kulturních institucí i veřejnosti. Prostřednictvím několika workshopů jsme se pokusili zmapovat, jaká tato místa jsou a jaká by mohla být. Zveme i vás – **projděte se po Bubeníkových sadech a Zborovském náměstí a zkuste si zodpovědět na následující otázky:**

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Vodní elektrárna na Chrudimsku a Záhorského stavitelný jez, v pozadí Winternitzových mlýn. Snímek asi z r. 1912 (fotoarchiv VČM)

V dnešních Toulkách ukončíme seriál vyprávění, v nichž jsme si nejprve všimli velkých povodní, které v minulosti postihly náš kraj, a potom velkého úsilí o prosazení regulace středního toku Labe a jeho přítoků. Regulace Labe v Pardubicích proběhla v letech 1907 až 1908. Prováděla se poté i regulace Chrudimky, jejíž dokončení budeme sledovat nyní.

Regulace Chrudimky navazovala na prováděné úpravy Labe. V roce 1907 se logicky nejprve nově upravovalo její ústí do Labe. Sotva započaté výkopové práce ovšem poničila v polovině července velká povodeň. Přesto se podařilo do konce roku 1907 upravit řečiště Chrudimky podél Labské ulice až k mostu za Bělobranským náměstím. Roku 1908 se však veškeré práce zastavily. Znamenalo to mimo jiné ztrátu obživy pro stovky dělníků. Naštěstí pro větší část z nich zatím pokračovala regulace Labe. Pokud jde o Chrudimku, musel se během roku 1908 dojednat souhlas c. k. místodržitelství v Praze s dílčími úpravami projektu. Kromě toho se celý projekt regulace středního Labe a jeho přítoků dostával do složité finanční situace.

V Pardubicích ovšem také dostal konkrétní kontury záměr zřídit na Chrudimce u nově projektovaného jezu a mostu v prostoru Mezi Mosty vodní elektrárnu. K tomu bylo třeba mít dostatečnou a stabilní vodní sílu. Pro úpravu řečiště Chrudimky město už dříve vykoupilo kromě několika nemovitostí také mlýny čp. 44, čp. 137 a polovinu mlýna čp. 136, které se měly zbourat. Tím se ale získal vodní proud jen malé síly. Proto se zrodil návrh zamezit ještě odtoku vody, která šla do tzv. Pernštýnského kanálu, jenž vedl historickou částí města (zadními trakty domů ulice Anežky České, pod Pernštýnskou ulicí na Wernerovo nábř.), kde

poháněl vodní kola tzv. Císařského mlýnu. Přes Wernerovo nábřeží voda proudila podél kostela sv. Bartoloměje a potom dále přes dnešní Sukovu třídu k tzv. Valchovskému mlýnu (mlýn Valcha, Na Valše), který se nacházel přibližně u nároží Pernerovy ulice, aby potom vyústila do Labe zhruba někde u nynější telekomunikační věže. Úspory této vodní síly pro hydroelektrárnu na Chrudimce mělo být dosaženo tím, že město vykoupí oba mlýny, poté je zruší a pernštejnský kanál bude zasypan s tím, že ve městě místo něho bude zřízen jenom uliční odvodňovací kanál pro odtok splašků z přilehlých domů. V tomto duchu nechala městská rada vypracovat projekt a 20. listopadu 1908 požádala c. k. místodržitelství v Praze o jeho schválení (bylo třeba provést vodoprávní řízení). Projekt vyvolal veliký zájem veřejnosti a živou diskusi. Komisionální jednání o projektu svolané místodržitelstvím na místo samé se konalo 23. ledna 1909. Majitelé obou mlýnů s prodejem městu (a tím i přechodem vodoprávních práv) předběžně souhlasili, objevily se ale četné připomínky k zasypaní kanálu. Většinou šlo o pochybnosti s odvodněním a různé majetkoprávní záležitosti. Zazněly také námitky, že dojde ke zničení pozoruhodné památky pernštejnského vodního stavitelství a jedinečného koloritu této části města. Energičsky se k tomu vyjádřil Bedřich Skrbek (sám majitel domu na Wer-

nerově nábřeží, agilní člen Musejního spolku a tvůrce věhlasné numismatické sbírky) a též tehdejší c. k. památkový konzervátor, zdejší architekt Bóža Dvořák. Zástupci c. k. místodržitelství museli tedy řízení o projektu přerušit do vyrovnaní připomínek a stížností. Starosta města se na jednání snažil vehementně zdůraznit, že projekt úpravy kanálu a stavba hydroelektrárny nesouvisí s regulací Chrudimky, ale jde o dvě samostatné akce (ve skutečnosti to ale tak rigorózně oddělit nešlo). Radnice měla obavy, aby odložené řízení neodsunulo úpravu Chrudimky, což se považovalo za životní zájem města.

Po větší část roku 1909 se buď jak buď řešilo vyrovnaní se stížnostmi na zasypaní kanálu (oficiální protest poté ještě vznesl Musejní spolek). Jednalo se ovšem také o otázku propojení zamýšlené hydroelektrárny se stávající Křížkovou elektrárnou ve městě, včetně otázek její efektivnosti. Hrozilo také odstoupení od příslibu prodeje Valchovského mlýna městu. Nakonec to vyřešili bratři Winternitzové a mlýn v květnu 1909 koupili sami. To vzbudilo u veřejnosti silné podezření, že šlo o spekulativní nákup za zády města. Dokázat se to nedalo. Spíše se zdá, že Winternitzové nechtěli městu uškodit, naopak: měli totiž životní zájem, aby se regulace Chrudimky a výstavba vodní elektrárny tak, jak byla nyní navržena, realizovala bez komplikací, neboť jim to hrálo do kapes. Už v té době (a určitě několik let předtím) měli v plánu postavit posléze v sousedství elektrárny (Mezi Mosty) moderní velkomlýn. Koupě Valchovského mlýnu v dané situaci zřejmě s tímto záměrem souvisela. V srpnu 1909 vznikla také analýza tří vybraných expertů, která korigovala projekt hydroelektrárny, odůvodňovala jeho proveditelnost a rentabilitu. Mezi nimi figuroval Ing. Josef Prokop, tehdy člen obecního zastupitelstva a majitel zdejší strojírenské továrny. Dodejme k tomu, že Prokopova továrna posléze dodávala do této elektrárny turbínu a další zařízení. Za dnešních časů by se asi hovořilo o střetu zájmů apod., kdožví... K zasypaní Pernštýnského kanálu ve městě (na Wernerově nábřeží) nakonec nedošlo. Byla ale razantně snížena síla toku a upraven jeho přítok z Chrudimky. Od Valchovského mlýna (posléze zrušen) až k Labi byla voda svedena do betonových skruží a tento úsek zasypan.

Pokud jde o práce při regulaci Chrudimky, zastavily se až do začátku července 1909. Velice náročnou operací byla nyní likvidace starého dřevěného mostu za Bělobranským náměstím a místo něj stavba nového železného mostu. U něj měla být instalována unikátní konstrukce stavidlového jezu Em. Záhorského (profesor pražské techniky). Intenzivní práce probíhaly za nevšedního zájmu zvědavců a v prosinci už mohla začít instalace železné konstrukce mostu. Dílo bylo dokončeno do poloviny roku 1910.

Kauzou roku 1910 se stal druhý most přes Chrudimku u reálky (mezi Jahnovou třídou a Bubeníkovou ulicí). Tam stála dřevěná a již poměrně chatrná lávka. Vedení města začátkem roku 1909 žádalo vídeňskou vodoprávní komisi a českou zemskou komisi pro úpravu řek a vodních cest o povolení stavby nového mostu vyšší kategorie nosnosti. Souhlas přišel, ale když mělo zastupitelstvo schválit zadání stavby, ozval se spolek majitelů domů v Pardubicích s protestem proti tomu. Dřevěná lávka podle něj měla zůstat a nový most se postavit jinde. Na důvody toho se dnes díváme s lehkým úsměvem, nicméně v zastupitelstvu města se tenkrát podařilo tuto stavbu prosadit až na podruhé a jen těsně o jeden hlas. V červenci 1910 se poté začaly stavět pilíře a do konce roku tam instalovala železný most pardubická firma Aloise Rainbergra. Nebyl poslední. Nahradil jej roku 1935 dodnes sloužící most železobetonový.

Z úprav koryta Chrudimky provedených v roce 1910 nám také zůstala jedna památka: slepé rameno, které na rozdíl od jiných nebylo zasypano a jeho vodní plocha zůstala zachována. Známe ji jako Matiční jezero, hovorově „Maták“. V roce 1910 se také začala stavět vodní elektrárna, zprovozněná potom v květnu následujícího roku. Přestala fungovat roku 1974 v důsledku výstavby zdymadla, stejně jako Záhorského pohyblivý jez u železného mostu. V září 1910 začali prakticky přes ulici stavět bratři Winternitzové moderní velkomlýn podle projektu tehdy mladého a později proslulého architekta Josefa Gočára.

Dokončením regulace Labe a Chrudimky se v Pardubicích a okolí výrazně zmínilo ničivé dopady povodní. Městu se také otevřely nové příležitosti k dalšímu rozvoji. Většinou ale využitelné až se zpožděním, které způsobila první světová válka, a v jiných poměrech, za éry samostatné republiky.

František Šebek